GAZETA KRAKOWSKA

Nro 77

Z Krakowa dnia 24 Września 1823 Roku we Srodę.

Z Warszawy d. 16 Września.

NN. Wielcy Xiążęta opuścili dnia 14 b. m. stolicę tuteyszą. J. C. M. Wielki Xiąże Konstanty wraz z Wielkim Xięciem Michałem udali się do Brześcia Litewskiego, a J. C. M. Wielki Xiąże Mikołay do Zamościa.

Donieśliśmy iuż dawniey o odkryciu band złodzieiów w lasach Sto-Krzyskich, w Obwodzie Opatowskim, tudzież o przedsięwziętey na nich obławie. Nie wyśledzono dotąd żadnego zbrodniarza, lecz znaleziono pod wsią Lechowem w lesie naygęścieyszym legowisko, dowodzące niezawodnie ich pobytu tamże; dostrzeżono nadto ognisko dosyć znaczne, przy którem znaydowało się wiele kości, zapewne z pokradzionego włościanom bydła, zkąd można się domyślać, że włoczęgów może bydź znacznieysza liczba niżeli w początkach mniemano. Mieszkańcy okolic tamteyszych twierdzą, że iedna banda włoczęgów iest znana pod nazwiskiem iey herszta Szweda, włościanina wsi Lechowa, obwinionego o różne przestępstwa i przed sprawiedliwością karzącą ukrywaiącego się, który nawet może mieć związek z włościanami wsi Lechowa tamuiących ich wyśledzenie; druga zaś banda, w lesie pod wsią Olszownicą, zostawać ma pod hersztem Marcinem Gaiewskim, byłym doboszem, do którey należą Tomasz Jakubowski i Marcin Urban, włościanie wsi Wronowie; także z włościanami tamecznemi maią bydź w związku. — Scisleysze śledztwo tey okoliczności zostało przedsięwzięte.

Z Berlina d. 9 Września.

Jedna z Gazet tuteyszych podaie następuiący opis obrzędu przy wyborze Papieża: — "Skoro tylko Papież rozstanie się z tym światem, oznaymuią ten smutny wypadek odgłosem wielkiego dzwonu na Kapitolu, wystrzałami z dział w zamku S. Anioła, i wypuszczeniem na wolność osób znayduiących się w więzieniach Rzymu. Kardynał będący taynym Podkomorzym Papieża, obeymuie tymczasowie zarząd interessów publicznych, donosi listem okólnym bawiącym za granicą Kardynałom o zgonie Naczelnika Kościoła, i wzywa ich, aby na wybór nowego Papieża do Rzymu przybyli. Dla wykonania tey elekcyi urządza w pałacu Papiezkim Conclave. Jest to szereg pokoiów, z których każdy Kardynał ma

dwa na swoie potrzeby. Każdy z tych pokoiów iest 22 stóp długi i 20 szeroki, zieloną lub fioletową iedwabną materyią wybity, i ma u góry wyżey niż rosły człowiek dosiągnąć może, średniey wielkości okno, którem światło dzienne dochódzi, lecz nie wolno niem wyglądać lub co podawać. — W pokoiu pobocznym mieści się orszak Kardynała, to iest znakomity iaki człowiek świecki i wyższy duchowny, gdyż służącym przystęp iest zabroniony. Kardynałowie krwi Xiążęcey, lub bardzo w latach podeszli, mogą mieć trzech takich towarzyszów. — Dwunastego dnia po śmierci Papieża, wszyscy przytomni w Rzymie Kardynałowie udaią się do kościoła S. Piotra, i słuchaią mszy, w czasie którey śpiewaią pieśń *Veni Creator* i. t. d. (przyydź duchu Swięty,) poczem następuie stósowne kazanie o powinności sumiennego wyboru. Wyszedłszy z kościoła, udaią się w processyi parami do Watykanu, gdzie każdy wchodzi do swoiey celi. Równie w Rzymie zamieszkali, iak z zagranicy przybyli Kardynałowie losuią o cele, na których zewnętrzney strony drzwi, wymalowany iest herb w niey mieszkaiącego. Gdy każdy weydzie do swoiego pokoiu, nietylko drzwi od niego, ale nadto przystęp do wszystkich pokoiów iest zewnątrz zamknięty. — Klucze oddaią Gubernatorowi i Marszałkowi Conclave. Obadway ci urzędnicy są wybierani przez kollegium Kardynałów. Bez ich pozwolenia nikt wniyść lub wyyść nie może. Potrawy bywaią Kardynałom przynoszone w koszykach z ich pałaców. — Ponieważ Kardynałowie zabronione sobie maią prawem, przystąpienie do wyboru Papieża, bez poprzedniego przybycia Kardynałów zagranicznych, którzy zieżdżaiąc z Portugalii, Hiszpanii i Francyi, tak prędko do Rzymu przybyć nie mogą, przeto zgromadzaią się we 12 dni po zgonie Papieża do Conclave. Jeżeli który z nich zachoruie, dozwalaią mu przeprowadzić się do swego mieszkania, ale iuż zabronione mu iest wnieyście do Conclave, ani do wyboru Papieża należeć nie może. Gdy przystępuią do wyboru, każdy z Kardynałów każe na kartce zapisać przez swego Sekretarza imie proponowaney osoby na dostoyność Papieża. Kartkę tę zanosi Sekretarz do Kaplicy Syxtusowey, graniczącey z Conclave, i wrzuca do stoiącego na ołtarzu srebrnego kielicha. Gdy wszystkie kartki są iuż wrzucone, wybrani na ten cel dway Kardynałowie odczytuią głośno imiona i zapisuią ie w protokół. Ktokolwiek ma bydź wybrany Papieżem potrzebuie za sobą mieć dwie trzecie głosów. Jeżeli po kilkakrotnem powtórzeniu, nikt za sobą nie ma dostateczney liczby głosów, wezwani są znowu Kardynałowie do podania innych Kandydatów, a wtedy ten, który we dwóch wotowaniach naywięcey ma głosów, obrany bywa Papieżem. Jeżeli zaś i tym sposobem okoliczność się nie załatwi, przystępuią do trzeciego rodzaiu wyboru, co się następuiącym odbywa sposobem: Ci Kardynałowie, ktorzy, iak się z protokółu okazało, naywięcey głosów za sobą maią, wychodzą w iednymże czasie, ze swoich pokoików i postępuiąc wzdłuż kurytarza, wołaią głośno: N. N. iest Papieżem. Nie ieden z Kardynałów słysząc to głośne wołanie, iakoby przez natchnienie wymówi imie usłyszane, a natenczas ten iest obrany Papieżem, któ-

tego imie naywięcey razy iest powtórzone. Jeżeli zaś i ten sposób nie iest dostatecznym, wtedy przystępuią do głosowania przez kartki; lecz ten tryb wyboru przedłużą Conclave na czas znaczny. Cesarz Austryiacki, Król Francuzki i Hiszpański, przed wyborem Papieża, maią prawo do tey godności przedstawić iednego z Kardynałów, lecz powinni o tem zawiadomić Kollegium Kardynałów, przed nastąpionym wyborem. Gdy się wybór ukonczy, pytaią Papieża pod iakiem imieniem chce władać, a skoro imie wybierze, niosą go w krześle z poręczami na ramionach na balkon wychodzący na plac S. Piotra, ukazuią go zgromadzonemu ludowi, a naystarszy Kardynał Dyakon, imie iego ogłasza. W tydzień później wkładaią na czoło iego potróyną Papieżką koronę (Tiarę), iednakże ta koronacyia ważną iest tylko dla Papieża, uważanego za doczesnego władcę. „

Z Lizbony d. 15 Sierpnia.

Gdy d. 11 b. m. przybył tu Ambassador Francuzki Hr. Neuville, został z swoiego okrętu na galerze Królewskiey na brzeg wysadzony, i w Dworskich powozach, które na niego czekały przy okrzykach ludu: niech żyie Król! Francuzki! zaiechał tymczasowo do mieszkania Jeneralnego konsula Francuzkiego Lesseps. Aże Król iest w tey chwili słaby, nie mogł zatem Ambassador mieć dotąd publicznego posłuchania.

Z Madrytu d. 2 Września.

Podług doniesień, które Rząd z Kadyxu odebrał, Rodzina Królewska znaydowała się do 27 Sierpnia w dobrem zdrowiu. Niezmierne mnostwo ludu cisnęło się dla widzenia Króla, gdy przejeżdżał się niedawno. Słychać się tylko dał okrzyk: niech żyie Król, bez dodatku: konstytucyyny. Jak tylko Gubernator Valdes dowiedział się o tem, rozkazał woysku przeciw ludowi postąpić; ale szczęściem ieden tylko chłopiec w tym natłoku zagnieciony został. Rząd rewolucyyny iuż dogorywa, i wielkie summy, które z naybogatszych bankierów i kupców wymoc może, iest wszystkiem, co ieszcze uczynić zdoła, ale też przez to pomnoży powszechne nieukontentowanie. Do tego przydać potrzeba niedostatek wody do picia, która tam iest dwa razy droższa od wina; słona woda z studzień na wyspie Leon wznieca niebezpieczne choroby, a żołnierze oprócz niey nie maią innego napoiu.

Do uchwały swey, ażeby kupiciele dóbr duchownych zwrócili ie dawnym posiadaczom, dodała ieszcze Rejencyia; iż lubo zatrzymać mogą tegoroczni urodzay iako własność, zapłacić iednak powinni duchownym dzierżawny czynsz, dziesięcinę i inne należące im się daniny.

Gdy w prowincyi Walencyi panuie spokoyność, rozkazał Rząd Jenerałowi Sampere udać się do Estramadury.

Przy człowieku schwytanym pod murami Figueras znaleziono list (lecz nie piszą od kogo) do Gubernatora twierdzy, w którym zalecono mu iest, iż ieśli do 25 Sierpnia nie odbierze żadnego doniesienia od woyska i posiłku lub rozkazu, wolno mu iak chce postąpić.

Stosownie do uchwały Rejencyi mieszkańcy Saragossy należący do świętego hufca, który d. 5 Stycznia dzielnie odparł Bessieres, traktowanemi bydź maią iako ochotnicy milicyi.

W mieysce chorego Ministra woien-

go, Marszałka polnego San Juan, powierzyła Rejencyia tymczasowo ten wydział iednemu z Naczelników kancelaryi tego ministerstwa, P. Vasallo.

Doniesienia o konstytucyynych woyskach w Estramadurze okazały się teraz zmyślone. Ogromna dywizyia, która pod dowodcami Castel-los-Rios i Lopez Banos osadzić miała Madryt, składa się zaledwo z 300 ludzi. Weszli oni do Talaveyra de la Reyna, ale nie bawili tam tylko kilka godzin; teraz uchodzą i trudno, aby uyść mogli przed ścigaiącemi ich kolómnami.

Z Mataro d. 1 Września.

Dokładnieysze doniesienia, które o potyczkach pod Tarragoną odbieramy, przekonywaią na nowo o waleczności Francuzów. Marszałek Moncey znaydował się ustawicznie w środku ognia i wystawiał się na naywiększe niebezpieczeństwo; artyleryia nasza wiele nieprzyiacielowi szkodziła.

Za porozumieniem się o mało d. 26 Sierpnia nie opanowano twierdzy Tarragony, i iedynie przez niezręczność i nietęgość trzech Hiszpańskich officerów ten plan niedoszedł.

Dwie wycieczki osady Tarragony odparte zostały; nieprzyiaciel utracił wiele ludzi, a Baron Eroles dwoch znakomitych officerów. Tarragona pewnie się wkrótce podda.

Z obozu pod St. Sebastian d. 27 Sierpnia.

D. 22 od godziny 5 z południa do nocy wystrzelono do nas z twierdzy 101 razy z dział; ale nikt nie był zabity, tylko kilka chat na przedmieściu San Martin zburzonych zostało.

Z St. Sebastian często do naszych straży przychodzą zbiegi; ale że niezgadzaią się ich zeznania, przeto przedsięwzięte zostały względem nich ostrożności środki.

Dwie zbroyne nasze galery zabrały wyszły z St. Sebastian podbrzeżny statek, na którym znaydowało się 3 officerów, 45 żołnierzów i kilku mieszkańców miasta. Naczelny Jenerał Hr. Ricard oznaymił woyskom w dziennym rozkazie o tym zaborze.

Od granic Hiszpańskich d. 1 Września.

Xże Hohenlohe wydał z główney swey kwatery Vittoria pod d. 11 Sierpnia odezwę, w którey wzywa konstytucyynych Hiszpanów, aby otwarcie wyrzekli się swoich błędów, a roialistów, aby swey zemsty, iakkolwiek iest słuszną, zaniechali, o przeszłości zapomnieli i myśleli tylko o przyszłości, &c.

Jenerał Bourmont oświadczył pod d. 18 Sierpnia Intendentom 4 prowincyy Andaluzyi względem 1go artykułu wydanego w Anduiar wyroku: "iż przezen nie iest wcale wstrzymana sprawiedliwość 1) ponieważ nie tycze się zwyczaynych przestępstw, których rozpoznanie w całey zupełności do sądów należy, 2) ponieważ opieka wyroku rozciąga się tylko do osób uwięzionych za same polityczne mniemania, ale nie za czyny."

Z Perpignanu d. 27 Sierpnia.

Wyborowa kompaniia 5go pułku, która w Cerdagne stała i tu powróciła, odebrała onegday rozkaz udania się do Ille.

Wczoray rozeszła się pogłoska, iż osada Urgelska zniosła dwa bataliiony woyska wiary.

Z Bajony d. 30 Sierpnia.

Głoszą, że woyska Quesady i Bessieres udały się z Madrytu z wielkim pośpiechem do Andaluzyi.

Wielu zakonników opuścili Madryt, dla rozpoczęcia w różnych prowincyiach politycznych missyy.

Naięto tu 3 brygi, dla zawiezienia 4 kompaniy artyleryi do Andaluzyi, które zasłaniaią 2 Królewskie galery.

Z Paryża d. 6 Września.

Król pracował wczoray z P. Villele, u którego zebrali się dziś Ministrowie.

Jenerał porucznik Puthod, dowodca 14tey dywizyi, miał prywatne posłuchanie u J. K. Mci.

Nuncyusz Papiezki, Arcybiskup Nisibe, oddał J. K. Mci list od Swiętego Kollegium donoszący o śmierci Oyca S. Piusa VII.

Kardynałowie Clermont-Tonnere i de la Fare przeiechali d. 2 b. m. w swey podróży do Rzymu przez Lion.

Pułkownik Freuler, naczelnik pułku Szwaycarskiego tegoż nazwiska, oddalił się i P. Riaz otrzymał ten pułk.

Podług telegraficznego z Tulonu doniesienia okręt woienny S. Tróyca poprowadzi z Marsylii 20 kupieckich okrętów aż do Madeira, a okręt Lamproie płynie do Marsylii dla prowadzenia ztamtąd innych okrętów do Neapolu i Lewantu.

Pułkownik Espinay wynalazł szczególniey wygodne fuzyie i składane piki dla jazdy.

Od zaprowadzenia wolności druku w Brazyli wychodzi codziennie w Rio-Janeiro 2 gazet.

Patron i Doktor prawa Jourdan udaie się za pomocą Ministra sprawiedliwości powtórnie do Anglii, dla zgłębienia przepisów Angielskiego prawa i przypatrzenia się postępowaniu sądów, ażeby co może bydź użytecznem we Francyi zaprowadzić.

Dla bombardowania Kadyxu znayduie się przygotowanych 42 działowych łodzi, 10 bombardierskich galer i 6 statków haubicami osadzonych.

Im daley woysko nasze do południowey Hiszpanii postępuie, tem bardziey pośpieszaią tam zbiegli lub wygnani z Francyi zdraycy, a zwłaszcza wspólnicy Bertona, Nantil, Caussin i Texier, tudzież uszli z Francyi Jenerałowie Allemand, Baudenc urt &c. którzy schronili się do Gibraltaru, dla wzniecenia na nowo rewolucyi.

Niedawno wyszły z portu St. Sebastian kuter Active, który wpadł w ręce naszych okrętów, przeznaczony był do Londynu i wiózł listy do tamteyszego Posła Stanów, Admirała Jabat, i wielu kupców Londyńskich, i miał starać się przywieść z Anglii ammunicyią i pieniądze na zakupienie żywności. Kapitan tego kutra użyty do tego był przez Dowodcę opasuiącego korpusu, ponieważ pragnął dowiedzieć się przez niego co się w twierdzy działo.

Miany za śmiertelnie chorego konstytucyyny Jenerał Mina odprawił d. 20 Sierpnia na placu przed twierdzą z 10ciotysiączną osadą Barcelony w oczach opasuiącego naszego woyska mustrę. Zabrany w Francuzką niewolą prywatny Sekretarz Miny Aldes użyty był przez Marszałka Moncey do nakłonienia konstytucyynego Gubernatora Seu Urgel do poddania tey twierdzy; lecz powrócił z

niczem. Marszałek, iak twierdzą, kazał ieszcze Gubernatorowi inne uczynić propozycyie i pragnął, aby przysłał do niego z twierdzy sztabowego officera, z którym mógłby się ustnie umówić. Stósownie do tego wezwania przybył z twierdzy, w towarzystwie officera Francuzkiego, Hr. Linati, ale i to drugie usiłowanie do nakłonienia Gubernatora do poddania twierdzy było bezskuteczne. Hr. Linati oświadczyć miał na propozycyią uznania Rejencyi, że do tego niema upoważnienia, naywięcey mógłby zezwolić na zawieszenie kroków nieprzyiacielskich, które trwaćby mogło aż do zawarcia pokoiu z Hiszpaniią, czego mógłby Gubernator pewnie doczekać, ponieważ ma podostatkiem żywności na 12 miesięcy. D. 23 Sierpnia podobnież propozycyie z strony naszey uczynione zostały konstytucyynemu dowodcy w Figueras, lecz także bezskutecznie.

Na mocy układu między Marszałkiem Moncey i Jenerałem Mina nastąpiła wymiana officerów.

Konstytucyyny Jenerał Zajas uciekł z Malagi na okręt, a Riego obiął po nim nad woyskiem dowodztwo.

— D. 8. —

Warownia Trocadero przed Kadyxem została d. 31 Sierpnia z naywiększym zaszczytem woyska naszego w oczach J. Królewicowskiey Mci Xcia Angouleme zdobytą. Nieprzyiaciel miał 150 ludzi zabitych i 250 ranionych. Osada, którą zabraliśmy w niewolą, składała się z 900 ludzi, a wały osadzone były 50 działami. Strata nasza nie wynosiła iak 100 ludzi.

Wzięcie tey warowni, na którem, podług wszystkich doniesień, tak wiele zależało i w przygotowaniach do iey zdobycia tyle wystawiał się Xże Angouleme, iż obok niego kula zabiła woltyżera, otworzy teraz drogę do zupełnego podbicia Kadyxu, dla tego z niecierpliwością oczekuiemy dalszych w tey mierze szczegółow. Rozchodzi się iuż nawet wieść, iż pod Kadyx przybył z Gibraltaru Angielski okręt pod poselską banderą i przez flottę Francuzką, którą pozdrowił, wolno przepuszczony został. Kapitan tego okrętu wysiadł w towarzystwie sekretarza na ląd i kazał się zaprowadzić do Xcia Jeneralissim. Teraz zapewniaią, iż sekretarz ten wysłany był przez Posła P. A' Court, dla ofiarowania z strony Anglii pośrednictwa względem poddania się Kadyxu. Lecz Xże Angouleme miał odpowiedzieć, iż czas, który do układów oznaczył, iuż upłynął. Skoro to w Kadyxie wiadomem zostanie i nie ustaną z strony Francyi kroki nieprzyiacielskie, tedy wewnątrz Kadyxu nastąpić może powstanie ludu, które wnet zakończy sprawę konstytucyionistów.

W dzienniku Goniec Francuzki bezimienny rzekomo oczny świadek poddaie pod wielką wątpliwość bombardowanie Kadyxu. Mówi bowiem: Trocadero, które oblegaiące woysko grozi opanować szturmem iest wyspą. Jeżeli się uda zdobyć ią, potrzeba zaraz po niey zdobyć warownią Matagorda, do czego potrzeba nowych natężeń. Posiadaiąc nawet i te warownią ieszcze woysko oblegaiące znaydować się będzie o 12,000 stop od wałów Kadyxkich, a w takiey odległości trudnem nader iest bombardowanie. Pod Napoleonem woysko Francuzkie posiadało oba wzmiankowane pun-

kta, Trocadero i Matagorda, a przecież bomby iego nic miastu szkodzić niemogły. — Z takiegoż powodu (dodaie dziennik Goniec) niezaraz ieszcze poddа się Tarragona. Osada tey twierdzy zrobiła niedawno wycieczkę w 5000 piechoty i 250 jazdy, która wprawdzie odpartą została, ale pod Bonapartem Tarragona tyle zatrudniła Marszałka Suchet, iż teraz o prędkiem się iey poddaniu wcale myśleć niemożna. Złożenie dowództwa przez dowodzącego zamknięciem Kadyxu od morza Admirała Hamelin w tak stanowczey chwili, sprawiło powszechne zadziwienie i nie iest do wyiaśnienia. Niektórzy sądzą, iż widząc niepodobieństwo bombardowania Kadyxu z strony morza, wolał raczey oddalić się. Monitor zaś przypisuie iego oddalenie się skołatanemu zdrowiu i dodaie iż Xżę Angouleme odwiedził go d. 22 Sierpnia na admiralskim okręcie Kolos, śniadał u niego i okazał mu publicznie swoie ukontentowania i przychylność. Mianowany na iego mieyscu dowodcą flotty przed Kadyxem Baron Dupere służył niegdy razem z nim w Jndyiach.

W skutku zawartey z Jenerałem Ballasteros umowy, oddał także konstytucyyny Dowodca zamek Penas de San Pedro, wraz z osadą pod rozkazy Jenerała Morilla. W korpusie pod rozkazami Ballasterosa znayduią się ieszcze buntownicy, którzy nie są kontenci z zawartey przez ich Naczelnika kapitulacyi; i tak Pułkownik Borrena chciał formalne zrobić powstanie; lecz Ballasteros stanął przed frontem i nieustraszonność iego, z iaką okazał się przed buntownikami, zapobiegła umowionemu powstaniu. Opuszczeni od swych stronników Pułkownik Borrena i dwoch innych podobnie zagorzałych niższych officerów oddalili się potem od korpusu, w czem nie doznali przeszkody, a żołnierze udali się do oznaczonego stanowiska. Z tem wszystkiem pomiędzy konstytucyynemi woyskowemi znayduie się wielu, którzy nie chcą się Rejencyi poddać. Z osady Koruny Jenerałowie Campilo i Jaureguy (zwany el Pastor) i 40 innych officerów woleli raczey dać się do Francyi iako jeńcy woienni odprowadzić, niżeli poddać się Rejencyi. Poiedyncze zbroyne kupy pokazuią się w różnych okolicach, i iakkolwiek przykre iest położenie Stanów powstaią nawet nowe. Ostasnie świeżo na plac boiu wyszłe pod rozkazami Castro snuią się między Vierzo, Barros i Pinegra, Morskie pod brzegami Koruny, a pod rozkazami Abbate de Bano w okolicach Cabrere. Zapalczywość istnieiących ieszcze konstytucyynych woysk przeciw roialistom, okazuie się naybardziey w tenczas gdy przyydzie do potyczki, w którey obok Francuzów walczą roialiści, iż z większą wściekłością rzucaią się na roialistów niż na Francuzów.

Kartagena i Alikante tak mało zważały na wezwanie Ballasterosa, aby się poddały, iż nawet wysłańcom do wałów zbliżyć się nie dozwoliły i pism od nich nie odebrały.

Z Galicyi nadeszły tu znowu pomyślne doniesienia. Z Orense wyruszyły konstytucyyne woyska i szło o ich dognanie, aby nie uszły. Dokonał tego Jenerał Marguerye pod Gallejos de Camp. Zabierał się do uderzenia na nie, lecz nadbiegł od nich wysłaniec, iednak propozycyie iego nie były przyięte. W

krótce nadesłano drugiego i zawarta została kapitulacyia, mocą którey Jenerałowie Vigo i Resello, Brygadier Palarea, 4 pułkowników, 6 podpułkowników, 140 officerów wszelkich stopniów, 1264 podofficerów i żołnierzy poddali się w woienną niewolą i maią bydź do Francyi zaprowadzonemi. Oprócz chorągwi pułku Burgos dostało się w moc naszą wiele broni, prochu i kassa woienna z 29,060 Fr. — Zabranie w niewolą korpusu Palarea zapewnia spokoyność Galicyi i mała tylko liczba Francuzów pozostanie w tey prowincyi.

Z Stambułu d. 25 Sierpnia.

Dziś rano znany za granicą z ostatnich polityeznych układów z Portą, Czanib Effendy, złożony został z swoiego urzędu Czausz-Baschi (Marszałek państwa.) Nagłe to postanowienie Sułtana sprawiło tu wielkie wrażenie. Czanib Effendy uważany był iako nayoświeceńszy, nayuczeńszy, i naydoświadczeńszy z Ministrów Porty, ale razem ostry i nieugięty w wszystkich naradach o teraźnieyszem położeniu rzeczy. Gdy nadszedł czas, iż dotychczasowe układy z sprzymierzonemi Mocarstwami doyść muszą do zamierzonego celu, przeto oddalenie Czanib Effendego uważane iest iako wstępny do tego krok, i publikum spodziewa się wkróce przywrocenia przyiacielskich stosunków między Portą i wszystkiemi Europeyskiemi Mocarstwami.

Pokóy z Persyią podpisany został d. 15 Lipca w Erzerum i mianowany przy Dworze Perskim Posłem Reszyb Effendy odiechał ztąd 12 b. m. z iego zatwierdzeniem. Warunki pokoiu nie są ieszcze ogłoszone; ale podług wiary godney wiadomości, stan rzeczy przed woyną służył do niego za podstawę, i obustronne zdobycze zwrócone i dawne granice przywrocone zostały.

Doniesienia o działaniach woiennych przeciw powstańcom tak są zagatkowe, wątpliwe i z sobą sprzeczne, iż niepodobna nawet ich treści udzielić. W ogóle mamy iednak powód do wierzenia, iż zamierzone przedsięwzięcie przeciw Morei przez rozmaite przeszkody zniweczone zostało. Powstanie mieszkańców gór południowey Tessalii, a zwłaszcza powiatu Agrafy, i czynne ich wspieranie przez rozmaite powstańców korpusy, zatrudnia aż nadto woyska Tureckie przed międzymorzem Koryntskiem, ażeby tentować mogły przeprawy do Morei; z tego nawet powodu flotta Kapitana Baszy, którey głównem przeznaczeniem bydź się zdaie dopomożenie i zasłanianie tey przeprawy, stać musi nieczynną przed Patras i Missolungi. — Na Negreponte i nad odnogą Volo wyparli niedawno Turcy powstańców z dotychczasowych ich stanowisk; korzyść, którey Ministrowie Porty wielkie znaczenie zdaią się nadawać. Lecz zato ponieść mieli przy Sałona znaczną stratę. — Wszystkie iednak poiedyncze te korzyści nie są wcale stanowiącemi; i ieżeli tegoroczna kampaniia nie zrządzi innego wypadku, tedy położenie rzeczy w woyskowym względzie pozostanie ieszcze na długo zagatkowem. (*Z Dost. Austr.*)

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Października 1823 r. uprasza Redakcyia o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK
DO Nro 77.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 24 Wrzesnia 1823 Roku we Srode.

Z Londynu d. 6 Wrzesnia.

Xżę Wellington powrócił we wtorek z swey podróży do Niderlandów do Dowru i udał się zaraz do Londynu.

Zrobiony w Sheerness (hrabstwie Kent) nowy wodny basin został dzisiay w obecności Lordow admiralicyi i Królewica Xcia Klarencyi otworzony; liniiowy okręt Howe o 130 działach wszedł naypierwszy do niego i dane na nim było wielkie śniadanie.

W porcie Dublińskim urządzona teraz została na okręcie pływaiąca kaplica dla służby Bożey dla maytków.

Onegdaysza gazeta *Times* umieściła następuiący artykuł: Z Madrytu nadeszły tu doniesienia do 27 a z Puerto Santa Maria d. 23 Sierpnia. Że Xże Angouleme przed nieiakim czasem posłał do Króla Ferdynanda VII. list, w którym pod pewnemi warunkami proponował zawrzeć pokóy z narodem Hiszpańskim, donieśliśmy dawniey, a teraz donieść możemy iak te propozycyie przyięto. Zapewniono nas, że Król Ferdynand własną ręką odpisał na powyższy list, co mu zapewne który z Ministrów podyktował, i że ten odpis iest naymocnieyszem z pism, które podczas teraźnieyszey woyny z tegoż wypłynęły źródła. Król zapewnia na wstępie listu, że iest wolny, i ieżeli w swey wolności doznał iakowego ograniczenia, tedy to zaszło iedynie od naiazdu iego kraiu pod pozorem wydobycia go z niewoli. Potem mowi, że Xiąże Angouleme, Król i Rząd Francuzki, iako podniecieciele woyny, odpowiedni są potomności za przelaną i przelać się mogącą krew, iako też za wszystkie ściągnione na Hiszpaniią nieszczęscia i cierpienia. Na końcu odwołuie się do pośrednictwa Anglii, ażeby tak Francyia iako i Hiszpaniia uratowanemi bydź mogły od grożących im klęsk. List ten był d. 22go Sierpnia przez Króla napisany i tego dnia dostał się do obozu Francuzkiego.

Kadyx (wyraża gazeta Goniec) znayduie się oczywiście w ogromnieyszym stanie obrony, niż nam go Francuzkie doniesienia opisuią.

Przybyły tu d. 2 b m. z środziemnego morza pocztowy statek wiozł z Gibraltaru listy do Kadyxu i miał ztamtąd inne do Anglii przywieść. Lecz krążące Francuzkie okręty strzelały do niego i przymusiły go późno iuż w wieczór zarzucić w zatoce Rota przed admiral-

skim okrętem kotwice. Nazaiutrz pytali się Francuzi kapitana, dla czego zgwałcić chciał zamknięcie? Ten odwołał się do swey instrukcyi i że nie postrzegł zamknięcia. Został nakoniec z wszystkiemi listami wolno puszczony. — Na początku Sierpnia podług listów z Kadyxu weszło tam za pomocą mocnego wiatru wschodniego kilkanaście okrętów, pomiędzy któremi ieden z darem pieniędzy rządowi od mieszkańców Kuby. 48 działowych szalup Hiszpańskich krążyło na ówczas przd Kadyxem. — Mały Hiszpański statek z żywnością, który tam chciał wniyść, ścigany przez Francuzkie okręty, schronił się pod brzeg, gdzie te nie mogły doyść, ani go wystrzałami dosięgnąć, ale wysłały dla zabrania go swe łodzie. W tey atoli chwili wyszło z Kadyxu, z którego wałów przypatrywał się lud temu widokowi, kilkanaście działowych łodzi, którem udało się odpędzić Francuzkie i lud naywiększą z tego okazał radość.

Fregata Active odpłynęła z Plimut d. 28 z. m. z zapieczętowanemi rozkazami, i słychać że iest do Kadyxu przeznaczoną.

Listy z Liwerpoolu donoszą, iż pocztowy Angielski statek Xże Brazylii, przymuszony był w Guaiaquil do przewiezienia części woyska, które Kolumbiia posełа Peruwiianom w posiłku. Kapitanowi iego odięto dowództwo, ale Rząd Kolumbiyski zaręczył za okręt aż do iego powrotu,

Do g spody Loyds nadeszło doniesienie, iż okręt Francuzki Gustaw w drodze z St. Domingo do Hawru przez Korsarza Hiszpańskiego Tatar zabrany i do Tenęryffy zaprowadzony został. Wartość tego okrętu, wraz z ładunkiem kawy, farbierskiego drzewa, i t. d. podaią do 500,000 Fr.

Na wyprawę Amerykańską, która pod rozkazami Jenerała Ashley wysłaną została na odkrycia w zachodniey stronie północney Ameryki wzdłuż brzegu rzeki Missouri, uderzyło około 600 Indyianów zwanych Ricarce, którzy dopiero po krwawey walce, ponieważ Angielskiemi fuzyiami byli uzbroieni, do ustępu zmuszonemi bydź mogli. Amerykanie mieli 12 ludzi zabitych i 11 ranionych.

Gazeta Mexykańska pod d. 27 Czerwca donosi, że zostaiący ieszcze w buncie przeciw rządowi Jenerał Santa Anna ziechał się z Jenerałem Auraujo w Jaral, ale gdy się nie ugodzono, ostatni odiechał do woysk swoich w powiecie Pardo, gdzie Santa uderzył na niego i pobił. Woyska Santa Anny wykrzyknąć go potem miały Cesarzem Antonim Iwszym.

Z Tryiestu d. 25 Sierpnia.

Przez złożone ofiary wielu maiętnych Greków wyyść miała na morze Grecką flotta tąk piękna i liczna, iakiey ieszcze na Peloponesie niewidziano.

Z Augszburga d. 6 Września.

Tuteysza Gazeta powszechna donosi, iż N. Cesarz Austryiacki d. 18 b. m. przedsięwezmie podróż do Czernowic, dla widzenia się z Wysokim swoim Przyiacielem i Sprzymierzeńcem N. Cesarzem Alexandrem.

Od brzegów Menu d. 10 Września.

Jarmarki Moguncki i Frankfortski

bardzo źle tą razą idą. Kupców bardzo mało się znayduie i z braku konkurencyi prędko ukończą swoie czynności.

Była Królowa Szwedzka Fryderyka wyiechała z letniego swoiego mieszkania przy Baden z synem swoim Gustawym do Szwaycaryi.

Kr. Pruski nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister, Jenerał porucznik Zastrow, przybył d. 2 b. m. do Nimfenburga, dla proszenia NN. Królestwa Bawarskich o rękę Królewny Elżbiety (trzeciey córki NN. Królestwa) dla J. Krolewicowskiey Mci Następcy tronu Pruskiego, na co NN. Królestwo troskliwi o uszczęśliwienie swych dzieci i kontenci z połączenia obu Królewskich Domow, zezwolili.

Dnia 22 i 23 Września 1823 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	14	—	13	—	12	15	12	—
— *Zyta*	8	—	7	—	6	15	—	—
— *Jęczmienia*	7	—	6	15	6	—	—	—
— *Owsa*	4	—	3	18	—	—	—	—
— *Jagieł*	16	—	15	—	—	—	—	—
— *Grochu*	8	—	7	15	—	—	—	—
— *Rzepaku*	16	—	15	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 12 Września.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	do Zlp.	520	do	680.
Zyta	— —	230	—	280.
Jęczmienia	— —	240	—	260.
Owsa	— —	180	—	200.
Grochu	— —	—	—	—

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 22 Września.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant Zlp.	20	gr.	10
— detto Cesarski	— 20	—	—
Fryd. Pruskie	— 35	—	—
Louidr	— 37	—	—
20to frankówki	— 33	—	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 .	— 226	—	—
Złoty ryński Szainami . .	— 1	—	22

LOTERYIA KRAIOWA.

W 52 Ciągnieniu d. 24 Września r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

56. 90. 63. 57 67.

Przyszłe 53 Ciągnienie dnia 1 Października r. b. przypada.

UWIADOMIENIE.

Michał Stachowicz Art: Mal: i Nauczyciel Rysunków w Liceum Krakowskim S. Barbary, przeniosł swe mieszkanie od 20 Września r. b. z ulicy Floryiańskiey w Grodzką pod L. 199 na drugie piętro.

DONIESIENIA.

Komornik Sądowy uwiadomia niniieyszym Szanowną publiczność — Ze dni 7 Października r. b. 1823 o godzinie 9 ranney a o 3 z południa w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27. to iest: w Kancellaryi podpisanego sprzedane będą w drodze Exekucyi Sądowey różne Kosztowności iako to: bindy perłmi wysadzane, pierścionki brylantowe, perły, srebra różne i. t. p. Które stosownie do przepisów prawa Handlo: pod L. 496 na widok publiczny są wystawione. Życzący sobie zalicytować powyższe kosztowności zaopatrzeni w gotowe pieniądze Curant na oznaczonym mieyscu i czasie znaydować się zechcą.

Jarzyński Kóm. Sąd.

Pisarz Trybunału I. Jnstancyi Rzpltey Krakowskiey, do publiczney wiadomości podaie, iż Dom z Materyiału drewnianego na Kleparzu przy Krakowie w Gminie VII. pod L. popisową 82 stoiący P. Kazimierza Bielińskiego Obywatela Krakowskiego i Maryianny Małżonków dziedziczney, pomiędzy Sąsieckiemi Domami z iedney, Franciszka Sucharskiego, z drugiey strony Starościny Olbromskiey z izb pięciu i Ogrodu składaiący się leżący przez publiczną Licytacyią sprzedany zostanie; a to na żądanie Star: Berka Neübergera Dystylatora Wódek i Likierów na Kazimierzu przy Krakowie w Domu własnym pod L. 107 mieszkaiącego prawem pokonywaiącego, na satysfakcyią Summy 2,105 Złp. z mocy ugody Sądu Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa Wydziału I. pomiędzy Star: Berkiem Neübergerem z iedney, a Kazimierzem Bielińskim i Maryianną Małżonkami z drugiey strony dnia 17 Grudnia 1811 nastąpioney, prowizyi po 5 od sta od uchybionego terminu płacenia, i kosztach prawnych, tudzież Wyroków ocznych Igo Trybunału Cywilnego I. Jnstancyi Departamentu Krakowskiego dnia 15 Października 1812 r. 2go Sądu Appellacyynego Rzpltey Krakowskiey d. 10 Stycznia 1818 r. zapadłych przysądzoney. — Zaięcie tey nieruchomości uskutecznione zostało, przez Sądowego Komornika Jacka Kaweckiego d. 2 Października r. b. 1820 r. — Kopiie tego zaięcia stósownie do przepisów prawa przez Woźnego Piotra Reling Wóytowi Gminy VII. W. M. Krakowa, tudzież Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Wydziału I. d. 2go Października 1820 doręczone zostały; tenże Protokół zaw Księgi Hipoteczne W. M. Krakowa i iego Okręgu Voluminie III. w Księgi zaięciów na karcie 27 pod N. 4 dnia 3 Października 1820. — Zaś w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Jnst: W. M. Krakowa i iego Okręgu w podobnąż Księgę nieruchomości Voluminie II. od karty 563 do karty 567 pod d. 14 Października 1820 r. wpisany, o czem Debenci Małżonkowie Bielińscy Aktem pod dniem 16 t. m. i r. wręczonym uwiadomieni zostali. —

Lokatorowie w tym Domu znayduią się: 1) Jan Chmielowski. — 2) Szymon Rayski. — 3) Agneszka Kikulinusowa.

Sprzedarz Domu tego przez Licytacyą popierać będzie Adam Ekielski Adwokat Trybunałów W. M. Krak. w Krakowie przy Rynku pod L. 263 mieszkaiący.

Pierwsza publikacyia sprzedarzy Domu tego warunków d. 22 Listopada 1820 r. odbyła się, następne termina podług Art: 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi Rzlptey Krakowskiey nastąpiły.

Po odbyciu trzy razy publikacyi warunków Licytacyi tyczących się sprzedarzy Domu wyżey wyrażonego według Art: 700 i 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa z Okręgiem, cena położona została z strony popieraiącego sprzedarz Domu tegoż w Summie 2105. Termin względem przysądzenia przygotowuiącego wspomnionego Domu oznaczony został na dzień 30 Stycznia 1821 roku. — Następnie Wyrokiem ocznim d. 27 Września r. z. 1822 zapadłym Detaxacyia Domu na sprzedarz wystawionego do d. 12 Listopada r. t. pod prekluzyią oznaczoną została, gdy zaś debenci Bilińscy temu wyrokami zadosyć nieuczynili pod d. 26 Sierpnia r. b. nastąpił wyrok zaoczni prekluzyię robienia Detaxacyi ogłaszaiący. Przeto takoważ Licytacyia przygotowawcza na Audyencyi Sądowey d. 3go Października r. b. 1823 r. o godzinie 10 ranney w Trybunale I. Inst. odbędzie się, a to za Summę 2105 Złp. w dobrey srebrney monecie, którą popieraiący Star: Berek Neüberger iako Wyrokiem ustanowioną do sprzedarzy kładzie. — W Krakowie d. 26 Sierpnia 1823 r.

Kuliczkowski, Pisarz.